

Salamanderbloggen

Populært og strandnært trestjernes hotell for firbeinte ønsker flere gjester

Tirsdag 09. mai 2017 - 10:30

Gjestene i det populære salamanderhotellet ved Lahelldammen i Lier utenfor Drammen sjekker i disse dager ut etter nok et vellykket vinteropphold. Lite snø i vinter har i korte perioder gitt temperaturer under frysepunktet i enkelte av hotellrommene, men så langt ser [salamanderne](#) ut til å ha taklet overvintringen godt.

Enkel, men god standard

Salamanderhotell er kunstige overvintringssteder av stein med jorddekke over. De er plassert nær yngledammen til salamanderne. Et slik kunstig lagd hotell tilfredsstiller salamanderens behov for tak over hode under overvintringen. I dette hotellet er rommene trange, litt fuktige og har en temperaturer omkring eller like over null. Dessuten er det få fiender som kan spise salamanderne der når de ligger i dvale.

Ved Lahelldammen har jeg, min medhjelper Jan og Statens vegvesenet Region sør bygget fire slike salamanderhotell høsten 2011. Hotellene vi har bygd er fra 1,6 til 12,4 kubikkmeter store. De er alle plassert innenfor en avstand på 50 meter fra yngledammen.

Salamanderhotellet er i praksis en kunstig steinrøys med drenering og varmeisolerende dekke, gravd ned i bakken så de knapt er synlige på overflaten. Bilde viser det første hotellet

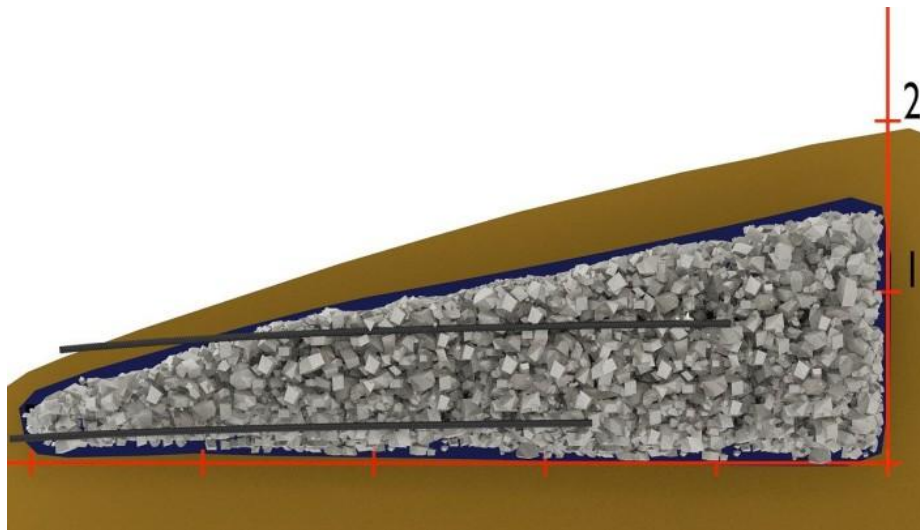

I naturen overvintrer salamanderne i steinrøyser, i jordhuler etter smågnagere, under rotvelter og under trerøtter i nærheten av dammen hvor de ble født. I områder med mye mennesker, blir salamandernes overvintringsplasser ofte ødelagt av veier og husbygging. Salamanderhoteller, har vist seg å kunne erstatte naturlige overvintringsplasser. En gravemaskin lager et fint hotell i løpet av et par timer og materialene som brukes er rimelig. Hotellene krever også lite vedlikehold. Det eneste problemet er at leieinntektene er små.

I perioden 2012 til 2016 har over 900 salamandre overvintret i hotellene ved Lahelldammen. Antall gjester har økt siden hotellene åpnet, med en foreløpig topp i vinteren 2015-2016 med over 400 overvintringer. Hotellene er spesielt populære blant de minste salamanderne, det vil si de som er under ett år gamle og som overvintrer for første gang.

I år har jeg og min kollega Jan igjen satt opp feller ved utgangen til to av hotellene for å telle alle dyrene som kommer ut. Vi har to typer feller, fallfeller med ledegjerde som omgir hotellet og kassefeller som fanger dyrene som kommer ut av dreneringsrørene. Så langt har vi i år fanget rundt 200 dyr, de fleste er småsalamander. Det er færre salamandre i år enn i 2016 på grunn av at få salamanderlarver vokste opp sist sommer, fordi Lahelldammen ble tappet ned.

Hotellene er viktig for å sikre rekruttering. Spesielt det første leveåret er kritisk for salamanderne. Den beste plasseringen av hotellene er i den mest brukte vandringsruten til de minste salamanderne.

Byggetegning av salamanderhotellene nr 1 med en kjerne av stein omgitt av en veiduk og overdekt med jord. Kjernen med stein i hotellene er 1,5 til 5,0 meter i diameter, 0,6 til 1,5 meter høye. Hver strek tilsvarer 1 meter.

Salamanderhotell i engelsk stil

Salamanderhoteller er bygget etter en engelsk modell, men med en utforming som er tilpasset et norsk klima. Det innebærer en kjernen av steiner i størrelse fra 2 til 30 cm i diameter. Steinmassene er dekket med en «veiduk» som vann kan trenge igjennom, men som holder tilbake jord. Tykkelsen på steinlaget varierer fra litt over en halvmeter og opp til nesten 1,5 meter. Steinene legges slik at det blir mest mulig hulrom imellom. På toppen av steinmassene ligger det et 0,3 til 1,0 meter tykt jordlag.

Hvert hotell har tre til fire dreneringsrør med 12 centimeter i diameter fra kjernen og til utsiden av hotellet. Disse fungerer som inngang til hotellrommene.

problemer med frost. Det er enklere å bygge i en skråning, både for å sikre god drenering og enkel tilgang. Bruker du i tillegg trestokker (NB ikke impregnerte) sammen med steinene, skaper du et enda mer naturlig miljø for overvintring.

Morsomme små

Nattens fangst fra salamanderhotell nr 3 telles og måles. (Foto: Børre K. Dervo ©)

Det som jeg synes er aller artigst med salamanderhotellene, er å få møte de aller minste. Det er svært sjelden å få se første års unger av småsalamander ute i naturen, etter at de har forlatt vannet. De er ikke mer enn rundt 3 millimeter tykke og 30 til 40 millimeter lange. De er så lette at man ikke merker at man har de i hånda.

Årsungene av storsalamander er kjemper i forhold. De kan være over 70 millimeter lange og veie over 2 gram.

Årsungene av små- og storsalamander som er tidligst født, forlater yngledammen i begynnelsen av august. Er høsten varm og fin kan vandringene pågå helt til begynnelsen av oktober.

Etter at de har forlatt dammen prøver salamanderungene raskt å finne et trygt sted å overvintrere. De oppsøker ofte et skogsområde nær dammen. Har de først funnet en god overvintringsplass, så prøver de å beholde denne livet ut.

De fleste salamanderungene lever på land de første to til tre årene av sitt liv. I denne perioden er de vanskelig å observere. Først når de igjen vandrer tilbake til dammen hvor de ble født for å yngle, blir de enkle og observere.

Stadig flere eldre hotellgjester

Det første året etter at jeg bygde hotellet så var det nesten bare årsunger her. Jeg tror mange av dem har kommet tilbake. Vi har fått stamgjester i hotellet vårt. I vinter har jeg og Jan observert flere voksne enn årsunger. Dette skyldes nok både alle stamgjestene, men også at Lahelldammen nesten ble tømt for vann på grunn av vanning sommeren 2016. Det førte til at nesten alle eggene som skulle vært klekt i mai og juni, tørket inn. I 2016 ble det født 80 prosent færre salamanderunger sammenlignet med året før.

Viktig jobb

Jobben jeg og Jan gjør med å telle salamander som går ut av hotellene, er viktig for å se hvordan det går med bestanden av salamander ved Lahelldammen. Jeg lærer mye om hvordan forholdene i yngledammen om sommeren og snødekke og

Tre generasjoner av småsalamander fanget ei av fellene. En ettåring i midten, toåring på meterstokken og en hann og hunn av foreldregenerasjonen nederst. (Foto: Børre K. Dervo ©)

temperatur om vinteren, er med på å påvirke hvor mange salamandere som blir født og overlever de første årene fram til de selv kan føre slekten videre. Jeg og Jan ønsker oss derfor flere gjester i årene som kommer.

[NYHETER](#)[SALAMANDERBLOGGEN](#)

Om forskning.no

- [Forskning.no](#) er en nettavis med norske og internasjonale forskningsnyheter.
- [UNG.forskning.no](#) er nyheter om forskning for barn og unge.
- [Forskning.no](#) gis ut under [Redaktørplakaten](#).
- Ansvarlig redaktør / daglig leder: Nina Kristiansen, tlf 414 55 513 / nina@forskning.no
- Redaksjonssjef: Bjørnar Kjensli, tlf 942 43 567
- [Personvernerklæring](#)

Kontakt oss

epost@forskning.no / tlf 22 80 98 90

[Redaksjonen](#) – ansatte

Annonser/stillingsmarked:

Preben Forberg, tlf 413 10 879

Sandakerveien 24 C, Bygg D3

Pb 5 Torshov, 0412 Oslo

Følg oss

[@forskningno](#)

[/forskning.no](#)

[/UNG.forskning.no](#)

forskning.nos eiere

Akvaplan-niva
Artsdatabanken
De nasjonale forskningsetiske komiteene
De regionale forskningsfondene
Diku – Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning
Fafo
Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfinansiering
Forsknings- og utviklingsavdelingen, Psykisk helse og rus, Vestre Viken HF
Forsvarets forskningsinstitutt
Framsenteret
Fridtjof Nansens Institutt
GenØk – Senter for biosikkerhet
Handelshøyskolen BI
Havforskningsinstituttet
Høgskolen i Innlandet
Høgskolen i Molde
Høgskolen i Østfold
Høgskulen i Volda
Høgskulen på Vestlandet
Høgskolen Kristiania
Institutt for samfunnsforskning
KS FoU
Kompetanse Norge
Kriminalomsorgens høyskole og utdanningssenter KRUS
Meteorologisk institutt
NIBIO

NIKU Norsk institutt for kulturminneforskning
NILU - Norsk institutt for luftforskning
NLA Høgskolen
NMBU - Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
NORSØK – Norsk senter for økologisk landbruk
NSD – Norsk senter for forskningsdata
NTNU
Narviksenteret
Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Nasjonalforeningen for folkehelsen
Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS)
Nasjonalt senter for e-helseforskning
Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning
Nasjonalt utviklingscenter for barn og unge - NUBU
Nofima
Nokut
Nord universitet
Nordlandsforskning
Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Norges Geotekniske Institutt
Norges Handelshøyskole
Norges forskningsråd
Norges geologiske undersøkelse

Norsk Romsenter
Norsk Utenrikspolitisk Institutt
Norsk institutt for naturforskning (NINA)
Norsk institutt for vannforskning (NIVA)
Opplysningskontoret for Meieriprodukter
OsloMet – storbyuniversitetet
RBUP Øst og Sør
Ruralis – Institutt for rural- og regionalforskning
SINTEF
Senter for grunnforskning (CAS)
Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter
Simula Research Laboratory
Statens Vegvesen FoU
Statped
Sykehuset Innlandet HF
Tannhelsetjenestens kompetansesentre
Telemarkforskning
UiT Norges arktiske universitet
Universitetet i Agder
Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo
Universitetet i Stavanger
Universitetet i Sørøst-Norge
Universitetssenteret på Svalbard (UNIS)
Vestlandsforskning
Veterinærinstituttet
Vitenskapskomiteen for mat og miljø

Powered by Labrador CMS